O LUME DE ZEI

329

COLECŢIA
POVESTIRI
ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE

329

HERMAN BRUNEA

Ciudata călătorie a profesorului M.

ŞTEFAN ZAIDES

O lume de zei

* * *

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta-desen: VICTOR WEGEMANN
Desene interioare: AUREL BUICULESCU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XIV — 1 august 1968

HERMAN BRUNEA
IAȘI

CIUDATA CĂLĂTORIE A PROFESORULUI M.

De cîte ori se întoarce dintr-o călătorie în străinătate, Profesorul — așa îi spunem noi academicianului M., care conduce centrul nostru de cercetări — ne povestește întîmplări nostime. Ultima mi s-a părut destul de stranie, astfel încît, cu permisiunea sa, o reproduc pentru dumneavoastră.

Luna trecută, începu el, m-am întîlnit cu niște oameni ciudați. Dar s-o luăm de la început. Profesorii Brook și O'Connor, doi savanți bine cunoscuți specialiștilor, dar partizani ai unor idei total opuse asupra influențelor reciproce dintre protoplasma și nucleul celulei, mă invitaseră în laboratorul „neutru" al Universității din Montreal pentru refacerea sub control a unor experiențe pe care mi le publicase tocmai revista englezească „Nature". O asemenea invitație e imposibil de refuzat și, deși de obicei am „rău de avion" (sau îmi este rău în avion), mi-am cumpărat bilet pentru „Jet"-ul transoceanic.

Eram deasupra Atlanticului cînd o rumoare străbătu printre ceilalți pasageri pînă la mine : se vorbea despre farfurii zburătoare, se arăta ceva în partea din dreapta a avionului. Fotoliul meu se afla în stînga culoarului și lîngă mine ședea la fel de impasibil și netulburat de agitația celorlalți un preot elegant, între două vîrste. Nu schimbasem decît cîteva vorbe protocolare cu el, după care ne-am adîncit amîndoi în lectura unor reviste.

Și deodată am observat pe fereastra din stînga mea niște sclipiri verzi-gălbui. Se pare că și vecinul meu le observase pentru că îmi atrase politicos atenția :

— Se pare că pe dumneavoastră vă caută...

— Pe mine ?!

L-am privit mirat. Vorbea foarte serios. Mi-am aruncat din nou privirile în afara avionului. Și atunci mi s-a părut că un interlocutor

necunoscut mă întreabă : „Vrei să vii la noi ?" Cred totuşi că a fost mai mult o întrebare de politeţe deoarece în secunda următoare o explozie orbitoare mă ameţi.

Cînd mi-am revenit, eram aşezat în acelaşi fotoliu de avion, supersonic, alături de tăcutul meu vecin. Totuşi în jurul nostru era întuneric complet şi nu se mai vedea nimic din restul avionului. În schimb, o licărire creştea treptat înaintea noastră şi în curînd ne-am dat seama că eram aşezaţi la o masă. În faţa noastră, de partea cealaltă a mesei, se aflau doi oameni cu o înfăţişare destul de obişnuită. Unul dintre ei, mai în vîrstă, judecînd după ridurile feţei şi părul alb, avea, în ciuda capului foarte mare, figura actorului francez Jean Gabin. Distincţia şi calmul figurii sale contrastau cu neastîmpărul, vioiciunea şi tinereţea tovarăşului său. Ambii erau îmbrăcaţi în haine dintr-un material pe care nu l-aş putea preciza, strînse pe trupurile lor relativ mici în comparaţie cu ale noastre, dar zvelte şi musculoase, aşa cum se bănuiau prin veşminte. În spatele lor se vedeau un ecran argintiu şi cîteva suprafeţe pline cu aparatură de comandă şi indicatoare, alături de dispozitive complet necunoscute. Deşi eram în aceeaşi încăpere, o diferenţă de luminozitate mă făcea să presupun că fotoliile noastre de avion reprezentau un mediu heterogen, străin, alăturat artificial celui în care ne aflam şi izolat de el. Un fapt de care mă mir şi acum este că atunci, pe moment, nu mi-a fost nici frică, nici n-am fost uimit sau şocat de acele întîmplări destul de puţin banale. Nici pe figura vecinului meu nu se puteau citi decît un calm şi o aşteptare politicoasă a evenimentelor. Probabil că şi în capul său stăruia aceeaşi întrebare : Ai cui „invitaţi" sîntem ?

— Fiţi bine veniţi pe vasul nostru, rosti cea mai în vîrstă dintre gazde într-o excelentă limbă engleză. Vă cerem scuze pentru extragerea porţiunii de avion în care aţi călătorit. Ea a fost înlocuită temporar cu o porţiune similară conţinînd două manechine care vă seamănă. Sperăm că ceilalţi pasageri nu vor observa. Vă previn că atunci cînd ne priviţi în ochi noi putem aprecia destul de exact ceea ce gîndiţi. Din păcate, fenomenul invers, care ne-ar putea scuti de convorbiri sonore, nu există, voi n-aţi dobîndit încă această capacitate. Vă vom lămuri toate nedumeririle pe rînd ; am dori totuşi să nu vă gîndiţi simultan la mai multe întrebări. Dispunem de încă două ore, dintre care şapte minute sînt rezervate pentru o acţiune specială. Întrebaţi ?

Mă întorsei spre preot :

— Doriţi să întrebaţi ceva ?

— Desigur, dar propun să vorbiţi dumneavoastră. Eu voi interveni dacă-mi va fi ceva neclar. Şi acum... să nu mai pierdem timpul, începeţi, vă rog !

— Bine. În primul rînd cu cine avem onoarea ?

Răspunse tot bătrînul. Ne privi destul de sever şi zise :

— Mai puţin protocol ! Timpul e preţios ! Sîntem urmaşii voştri din anul 2614. Istorici şi geneticieni. Călătorie de studiu de-a lungul

secolului al XX-lea. Ceva similar cu „mașina timpului" descrisă de scriitorul englez Wells. Procedeu aplicat prima oară în anul 2496.

— Ce vă interesează din epoca noastră? întrebă preotul, și eu îmi plecai privirea, puțin supărat, pentru că eram dornic să aflu mai mult despre interlocutorii noștri.

Gazdele se priviră o clipă în ochi, apoi răspunse tînărul:

— Totul. Societatea. Explicația contradicției între rațiunea dezvoltată și faptele iraționale. (Privi o clipă spre un fel de tabacheră, apoi continuă pe același ton sigur, puțin grăbit). Perioada 1910—1990 n-a putut nici măcar să fie codificată pentru analiza de tip matematic, atît e de plină de contradicții. Teoria relativității. Război mondial, măceluri, omor în masă. Descoperiți radioactivitatea, fisiunea uraniului, fuziunea nucleară și aruncați bombe atomice în aglomerări de populație, în orașe! Începeți să folosiți materiale zise plastice, vă inițiați în taina codului genetic și continuați să vă amenințați și să experimentați arme de tip nuclear, fiind la un pas de degenerarea genetică a speciei voastre, fără să vă gîndiți nici o clipă la urmași! Glasul tînărului devenea din ce în ce mai metalic, mai supărat, mai furios chiar, cu toate că bătrînul îl atinse blînd de vreo două ori, probabil pentru a-l modera. Dar acesta se aprinsese și continuă pe același ton: Credeți că exploziile au rămas fără efecte? Sau că urmașii victimelor experienței cosmice „omega"....

— Oprește! tună glasul bătrînului. N-ai acest drept. Nu uita unde și cînd te găsești! Tînărul tăcu. Fața sa se calmă treptat. Bătrînul se întoarse spre noi și spuse în semn de scuză: Tînărul și neexperimentatul meu tovarăș face parte dintr-o minoritate la care s-au menținut efecte genetice negative ale unor experiențe nucleare. Între altele prezintă o persistență a memoriei ancestrale și de multe ori în acțiunile sale intervine și personalitatea unor strămoși menținută latent în amintirea sa. A mers înapoi de-a lungul generațiilor, căutînd la ce verigă s-a produs mutația. Încă n-a găsit ce caută. Dar el a uitat că-i este interzis să vorbească despre lucruri care încă nu s-au petrecut, că n-are dreptul să se amestece în vreun fel în cursul evenimentelor, să dea sfaturi sau să reproșeze ceva strămoșilor săi. De fapt nici nu trebuie să ne trădăm existența și zeci de ani n-am făcut-o pînă azi...

— Zeci de ani? De zeci de ani ne urmăriți? întrebă din nou preotul. Bătrînul zîmbi cu bunătate.

— Nu risc nimic dacă vă spun adevărul. Tot nu vă va crede nimeni la întoarcere. Ei bine, ceea ce numiți voi „farfurii zburătoare" sînt de fapt sistemele noastre de cercetare. Circulă cu viteze uriașe, sînt pretutindeni, văd și aud tot, ne retransmit orice emisiune radiofonică. Din păcate, dispozitivele lor nu pot citi cărțile din bibliotecile voastre.

— De ce nu luați contact cu oamenii? De ce vă feriți de ei? întrebă tot preotul.

— Pentru că sînteți totuși o lume barbară, insuficient de matură și de evoluată. Nimic nu ne asigură că descoperirile pe care vi le-am dezvălui nu le veți folosi spre distrugerea semenilor voștri și deci a unei părți din strămoșii noștri. Și aceasta ar modifica mult lumea noastră, iar o parte dintre noi, cei care existăm, nu ne-am mai fi putut naște. Legile noastre ne interzic să facem cea mai mică modificare atunci cînd călătorim în trecut...

— Și totuși astăzi... începui eu.

— Astăzi s-a întîmplat un accident. Probabil că nu știți că pe planeta vecină căreia voi îi ziceți Marte există o colonie de ființe raționale. Da, da, nu fiți mirați, sînt urmașii unor oameni asemănători cu noi veniți de departe... Ei au un grad de civilizație apropiat de cel în care vă aflați voi. Nu vă pot spune mai mult, dar, din cîte știm noi, peste cîțiva ani le veți afla singuri în urma explorărilor voastre. Accidentul de azi a fost cu totul neprevăzut. O navă de exploatare condusă de colegul meu a suferit o avarie care i-a blocat toate sistemele de siguranță. Nava a trecut pe lîngă un laborator de cercetări biologice, care a fost distrus, omorînd și pe unul dintre cei mai importanți savanți ai planetei, doctorul Orm. Cercetînd evenimentele în timp, am aflat că și fără accidentul farfuriei noastre zburătoare explozia s-ar fi produs, dar cu opt minute mai tîrziu, ceea ce ar fi permis doctorului Orm să expedieze noile sale realizări în sistemul general de informare pe care-l are planeta.

Acest savant a obținut, prin dirijarea ingenioasă a mutațiilor produse artificial, o specie de virusuri ce vor servi la lupta împotriva unei boli incurabile care face ravagii acolo. Dacă se pierd aceste rezultate, o descoperire similară va avea loc abia peste 6 ani și în acest timp boala își va continua mersul. Ne simțim vinovați față de aceste ființe și am dori să reparăm greșeala făcută. Cu ajutorul vostru!

— Cum? Și de ce aveți nevoie de ajutorul nostru?

— În timpul exploziei au fost omorîte și noile microorganisme. Studiind resturile lor, am aflat că sînt identice cu virusurile pe care-i avea orice om de pe Pămînt în faringele său înainte de marea „sterilizare generală" din anul 2202, care a distrus toți germenii nocivi din organismul uman. Noi nu mai avem asemenea virusuri decît în colecții speciale, la care cu greu am putea ajunge acum. În schimb, pentru dumneavoastră, domnule doctor, lucrurile sînt mult mai simple. Știm că aveți în geantă puțină vată, o eprubetă sterilă și o pensă.

— Da, într-adevăr, le-am luat pentru experimentare împreună cu alte ustensile...

— Colegii din Montreal vă vor oferi tot ce veți avea nevoie. Vă rugăm să recoltați steril puțină secreție din faringele vecinului dumneavoastră. Noi vom duce cultura între ruinele laboratorului distrus și acolo ea va fi găsită și studiată. E singura soluție pe care o avem în momentul de față. Vreți să ne ajutați pe noi și pe ei? Din cîte știm despre dumneavoastră, ne așteptăm la un răspuns pozitiv.

— Desigur ! (preotul înclină şi el capul în semn de aprobare). Dar dacă vă întoarceţi la locul exploziei riscaţi să fiţi observaţi...

— Nu riscăm acest lucru. N-avem cînd să vă mai explicăm, mai dispunem doar de timpul strict necesar pentru a face recoltarea virusurilor din faringe. Dacă întîrziaţi, avionul vostru va ateriza la Montreal cu două manechine în locul vostru şi totul va fi compromis !

— Atunci la lucru !... Mi-am scos cele necesare şi, cu concursul binevoitor al preotului, care-şi deschise larg gura, am făcut în cîteva minute recoltările necesare. Cînd am terminat mi-am strîns în servietă restul lucrurilor. Bătrînul ne privea cu părere de rău :

— Din păcate, trebuie să ne despărţim. Vă sfătuim să nu povestiţi nimic din întîmplarea trăită...

— De ce ? întrebai. Oamenii noştri de ştiinţă...

Bătrînul dădu cu tristeţe din cap, se întoarse spre ecranul din spatele său şi spuse doar atît :

— Priviţi...

Ecranul se lumină. Recunoscui sala de şedinţe a Facultăţii de biologie din Montreal, aşa cum o ştiam dintr-o fotografie. O asistenţă numeroasă asculta un vorbitor de la tribună. Imaginea se apropie mai mult şi recunoscui în vorbitor... propria-mi persoană. Eram eu, în costumul sobru de ceremonie. Vorbeam : „După această scurtă introducere permiteţi-mi să vă aduc la cunoştinţă că am putut lua contact cu urmaşii noştri din anul 2600..." În sală stupoarea făcu loc unor zîmbete politicoase, care, treptat, se transformau în hohote de rîs. Curînd un val de rîsete cuprinse întreaga asistenţă. Era înfiorător de penibil. O clipă imaginea se şterse de pe ecran, apoi apăru profesorul O'Connor la masa speaker-ului şi rosti cîteva cuvinte din care reuşii să înţeleg : „Apreciem cu toţii umorul colegului nostru..." Imaginea de pe ecran se stinse.

— Este timpul să ne despărţim. Peste cinci minute aterizăm. Puneţi-vă centurile de siguranţă. Tresării. Chiar lîngă mine, vocea răsunătoare a stewardesei rosti din nou :

— Peste cinci minunte aterizăm la Montreal. Puneţi-vă centurile de siguranţă... Eram din nou în avion, lîngă ceilalţi pasageri. În dreapta vecinul meu, preotul, se întoarse amabil spre mine :

— Se pare că v-aţi odihnit bine în cursul zborului. Păreaţi cam obosit la plecare...

A doua zi, cînd, prezentat de profesorii Brook şi O'Connor, am luat cuvîntul în sala de şedinţe a Facultăţii de biologie din Montreal, mi-am amintit de călătoria din ajun. Şi după o scurtă introducere am intrat direct în subiect : „Cunoaştem azi o serie întreagă de interacţiuni între nucleu şi citoplasmă..."

ŞTEFAN ZAIDES

O lume de zei

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Tînărul biolog Mihai Dobrescu moare în chip ciudat în restaurantul în care a intrat să se cinstească cu vechiul său amic Vulcănescu ; acesta, acuzat de asasinarea biologului, este arestat. Comisarul Bocăncel, însărcinat cu conducerea anchetei, intuieşte, în pofida aparenţelor, că adevăratul asasin nu este Vulcănescu. Intr-o zi, Bocăncel întîlneşte în oraş un alt... Vulcănescu ! Urmărindu-l, comisarul îl vede dispărînd în nişte căsuţe cu aspect dubios de pe strada Hagi Ghiţă. Ancheta îşi urmează cursul, şi o nouă figură apare pe genericul acestei triste drame : frumoasa Cornelia, nepoata gazdei biologului.

Cine l-a ucis pe Dobrescu ? Cine e „dublura" lui Vulcănescu (despre care acesta nu ştie absolut nimic) ? De ce îl numea Cornelia pe biolog „zeul timpului" ? Acestea sînt tot atîtea întrebări care îl năucesc pe comisarul aparent naiv, întărindu-i, totodată, hotărîrea de a dezlega misterul sinistrului asasin.

Intreprinzînd o descindere în strada Hagi Ghiţă, Bocăncel descoperă sediul unei puternice bande de traficanţi de stupefiante condusă de un anume Matté. Dar banda dispare, şeful ei ascunzîndu-se în vila unui restaurator, Potîngă. După o scurtă luptă cu Bocăncel, Matté dispare din nou — nu mai înainte însă de a-l ucide pe Potîngă.

— ...domnule Ştefan ?

Protestai :

— A, nu, să ne înţelegem, nu asta am dorit cînd te-am rugat să nu-mi mai spui „domnule comisar". Am vrut, pur şi simplu, să-mi spui prieteneşte : Ştefane !

Ospătarul o scuti, cel puţin pentru un timp, să-mi răspundă. Apoi ciocnirăm, în sfîrşit, cîte-un şpriţ :

— Pentru prietenia noastră ! spusei.

— Pentru ! rîse ea veselă şi parcă fericită.

O poftii să guste din friptură :

— E teribilă. Dacă *Bolta rece* e vestită în vinuri, *Brotăcei* e vestit în grătar. Ia gustă !

Înfulecai şi eu cu poftă.

Ea mă privi cum mîncam de frica morţii parcă, şi, surprinzîndu-mă supravegheat, mă înecai şi mă scuzai :

— Iartă-mă, dar m-am obişnuit astfel : mereu mănînc pe fugă, mereu mă grăbesc...

În clipa aceea simţii piciorul ei atingîndu-l uşor pe al meu. Mă simţii electrizat şi, de emoţie, mişcai piciorul. Fata şi-l retrase pe al său, ameninţîndu-mă în glumă, cu degetul ; îmi spuse :

— Nu-i bine să te grăbeşti... în *toate*...

Bîiguii :

— Nu... N-am... Am...

Rîse. Apoi ridică paharul — făcui, mecanic, acelaşi gest, imitînd-o — şi-l ciocni de-al meu. Spuse :

— Pentru cei care... se grăbesc *mereu*. Şi-l bău, aproape pe nerăsuflate. Apoi, cînd puse paharul pe masă, îi admirai obrajii, roşii ca focul, şi lumina aceea tainică din priviri mă perpeli groaznic.

— Cornelia, spusei.

— Da...

— Eşti...

— Iar începi ?

— Lasă-mă !... Eşti teribil de frumoasă... Cred că...

— Încetează, spuse ea puţin mustrător, dar cu o asemenea intonaţie, că nu mă opri de loc.

— Cred că m-am amorezat lulea de tine.

— Din felul cum vorbeşti, spuse, nu prea îmi vine să te cred.

— Dar ce-am spus !

— Chestia aceea, cu *luleaua*...

Mă înroşii.

— Să vezi, aşa...

Rîse :

— Lasă, bănui ce ai să-mi spui : că te-ai obişnuit să vorbeşti astfel, că...

Avea dreptate. Nu ştiu de ce, în faţa ei eram veşnic dezarmat.

— Nu mai vine prietenul acela al tău ?

— ? !

— Matei, sau cum spuneai că-l cheamă.

Poliţistul din mine se trezi iar. Privii ceasul-brăţară de la mînă şi spusei :

— Nu cred că mai vine. De fapt mi-a spus că, dacă pînă la 1 nu-i aici, înseamnă că a plecat cu Vulcănescu.

— Vulcănescu ? !

Numele îi scăpase de pe buze fără să fi vrut — lucrul acesta era izbitor — şi rămase încurcată, supărată parcă pentru neprevederea ei.

— Ce, îl cunoşti ? o-ntrebai.

— Da. Adică, nu. L-am văzut de cîteva ori... Adică de vreo două ori numai. Venea pe la Mihai.

Dacă ea pomenise numele mortului, atunci eu de ce n-aş fi încălcat învoiala ? !

— Nu cumva e vorba de Vulcănescu, cel care l-a otrăvit pe Mihai ?

Fata mă privi lung-lung şi imputîndu-mi parcă ceva, apoi zise :

— Da, de el e vorba.

— E un băiat simpatic, cu purtări alese...

Aşteptai. Dar Cornelia tăcea. Nu scoase o vorbă. Atunci continuai, pe acelaşi ton :

— ...Un om care ştie ce vrea, care a izbîndit în viaţă, dar care, Domnul să-l aibă în pază !, o să...

— O să ?... întrebă ea iar, pripit.

— O să iasă *cam greu* din încercarea asta. Dacă o să iasă !

Cornelia își plecase privirile, urmărind parcă cu o atenție bolnăvicioasă desenul bizar al feței de masă. În același timp auzeam, dedesubt, hîrșiitul supărător al pantofilor ei, care frecau nervos nisipul grădinii.

— Ce-i cu tine, Cornelia ? o întrebai neliniștit.

— Hai să mergem ! spuse ea, aproape răstit.

Plătii. Apoi o ajunsei în poarta restaurantului și o apucarăm grăbiți — ritmul îl imprimase ea — în sus, spre *Minovici*.

— S-ar părea că te-am supărat cu ceva, începui eu.

— N-nu...

— Atunci ?

— Știi... făcu ea, gata să-mi spună ceva, dar se întrerupse și-mi ceru : Doar mi-ai promis să nu mai vorbim despre lucruri dintr-astea...

— Scuză-mă, dar, mi se pare, tu ai început discuția.

— Da. Dar acum, te rog, să nu mai continuăm.

Mă luă de braț, se propti, mai bine spus, de brațul meu.

Exclamai :

— Cornelia, ție ți-e rău ? !

— A, nu... Numai că... Ți-am spus, te rog să nu mai vorbim despre... despre ce te-am rugat ! Da ?

— Îți promit !

Blestematul acesta de „îți promit" ! Iar mă angajasem ca un netot ! Hotărît, pentru un polițist, și mai ales pentru unul din poliția criminală, dragostea nu-i o ocupație care să-i fie îngăduită !

În dreptul *Fîntînii Miorița* ne-așezarăm pe-o bancă de piatră, să ascultăm clinchetul clopoțeilor din turnul casei *Minovici*.

— Îți place ? o întrebai după o vreme.

— Da. Mult. Am mai fost aici, de mult... tare de mult...

— Zău ? Chiar așa de multă vreme a trecut de cînd ai fost aici ?

Surîse trist.

— Da. Enorm de multă vreme ! Cred că au trecut vreo 30 de ani !

— Cornelia, ce spui ? Dar tu însăți n-ai 30 de ani !

— În realitate, nu-s nici 30 de zile de cînd am fost aici.

„Ei, așa mai vii de acasă", aș fi vrut să-i spun, dar nu știu de ce n-o făcui. Spusei, în schimb :

— Ai fost... singură ?

— Nu. Cu un băiat.

Ținea, tot timpul, ochii închiși și vorbea parcă visînd. Lăsase capul pe umărul meu și pletele părului se odihneau, în ape, pe haina mea. Nu făceam nici o mișcare — să n-o tulbur și să destram vraja... minunata vrajă a clopoțeilor, care-o țintuiseră lîngă mine, la pieptul meu.

O sărutai ușor, pe frunte, și nu protestă. Spuse numai :

— Ce cald ești...

— E cald și afară, răspunsei.

— Este, dar tu nu de asta ești cald.

Mă cam supărai. Nu înțelegeam ce vrea să spună. De aceea zisei :

— Și... nu-ți place ?

Tăcere.

Numai clinchetul clopoțeilor, care se jucau cu vîntul, tulburau crugul încins, liniștit.

— Te-am întrebat ceva, Cornelia.

Îmi apăsai din nou buzele pe fruntea aceea senină şi o sărutai o dată, apoi încă o dată, şi încă... pînă ce buzele mele alunecară în jos, spre buzele ei, şi se uniră într-o sărutare lungă şi pătimaşă.

Cînd îmi ridicai privirea iarăşi, îi zării ochii, tot închişi, ascunşi sub streaşina sprîncenelor mari, de aur, şi după cortina de mătase a genelor.

— Dormi, Cornelia ? o întrebai.

— Da, dorm, suspină ea. Îmi dai voie ?

O lăsai.

Cufundat în gînduri, începui să contemplu jocul milioanelor de briliante ale *Fîntînii Mioriţa,* florile de argint care ţîşneau dintre pereţii reci, de piatră.

7

Lungii într-adins pasul — doar-doar aveam s-o ajung ; dar femeia, deşi măruntică, avea un ritm alert, şi la primul colţ de stradă o pierdui din priviri. Norocul meu dintotdeauna ! Îmi continuai drumul fără să mă mai urc, pentru o singură staţie, în maşina arhiplină care tocmai o pornea, uruind greoi. Era un „Renault" uriaş care-şi scosese de cîteva ori cheltuielile, dar pe care S.T.B.-ul continua să-l mai exploateze încă.

Restaurantul *La doi cocoşi* se profila, nicidecum semeţ, cum îţi sugera numele, la cîteva zeci de paşi în faţa mea. Nici măcar firma nu i-o vedeam. Dar fusesem avizat să intru fără a mă lua după aparenţe. Aşa şi făcui.

Patronul, ca şi cum l-ar fi anunţat careva, iar acum mă aştepta, mă întîmpină la uşă.

— Domnul ?

— O masă...

— O masă, hm... mormăi el încurcat.

— Sînt trimis de domnul Suciu...

— A, de ce nu spuneţi aşa ?! Domnul Suciu e vechi client al nostru, vine aici ca acasă... Dacă nu vă supăraţi — se aplecă el lîngă urechea mea — care vi-i numele ? Dacă nu vă supăraţi ! preciză iar.

— Bocăncel !

— Oh, domnul comisar Bocăncel ! exclamă patronul, de parcă ar fi rostit : „Arhiepiscopul de Padova !"... Abia mai tîrziu aveam să aflu că astfel proceda cu fiecare nou venit, atrăgîndu-şi o clientelă stabilă şi prin felul în care ştia să-i flateze pe muşterii.

Separeul pe care mi-l dădu avea un ochi larg de fereastră către pădurea Mogoşoaia. Şi, în seara care începuse să cadă, adierea proaspătă ce se prefira dinspre masa verde închis a pădurii, mă învioră şi-mi aduse aminte — nu cu plăcere — de asaltul neizbutit dat asupra micuţei brunete, asalt care, în afară de două staţii bune de maşină pe care le-am parcurs pe jos, se soldase şi cu amărăciunea noului meu insucces în dragoste.

Pînă să-mi vină comanda, mă răsturnai în scaunul de pai cel mai apropiat de fereastră şi, la adăpostul perdelelor, care mă ascundeau indiscretelor priviri din local, îmi săltai picioarele pe scaunul alăturat. Era odihnitor, era plăcut, era reconfortant, o ştiam, dar era, în acelaşi

timp, neîngăduit într-un local ; aici însă, singur, în separeu, cine mi-o putea interzice ? !

Trăsei din buzunar carnețelul cu scoarțe verzi, pigmentate de cine știe ce substanțe izbucnite, nebănuit, din retortele acelui ciudat și nelegiuit laborator din Hagi Ghiță. Îl găsisem abia acum, la descinderea neproiectată, ad-hoc, pe care o întreprinsesem dintr-o pornire subconștientă poate. Suciu mă urnise aproape cu forța către restaurantul în care mă aflam, dar eu, îndemnat cine știe de ce tainic resort, coborîsem din tramvaiul 19 la Depozitul Sanitar și, somnambulic, mă trezisem în Hagi Ghiță. Căsuțele picoteau toropite sub arșiță și mușchiul uitării se așternuse pe potecuța de cărămizi. Nici unul dintre oamenii lui Matté nu mai cutezaseră încoace, deși supravegherea încetase de mult.

Dădusem o raită prin șirul de cămăruțe, cercetasem fiecare colț al încăperilor care aparținuseră laboratorului, apoi, indiferent, părăsisem locul în care știusem că n-aveam ce găsi, dar în care mă purtaseră, nevoit, pașii mei. Abia afară, în culoarul îngust și muced dintre case și magazii, mă gîndii că singurele încăperi — dacă puteau fi denumite astfel — în care nu călcasem, erau bucătărioarele acestea mizere, insalubre și întunecoase. Așa că, împingînd anevoie ușa uneia dintre ele, mă pomenii într-o maghernița cît o nucă. Pînzele țesute de păianjeni, în voie, păreau milenare, iar izul de aer stătut și mirosul de șobolani erau cît pe-aci să mă determine să fac calea întoarsă.

Aprinsei lanterna și globul gălbui de lumină pe care-l proiectai în toate cotloanele lăsă să se vadă, ca într-un film al mizeriei, străvechi grămezi de obiecte date la remontă, peste care uitarea se așternuse într-o pătură groasă de praf. Nu, era cert, sub aceste boarfe nu se putea ascunde nimic.

Ieșii din prima magazie și pătrunsei într-o a doua, cu nimic mai prejos decît surata ei. Același veșmînt negru al mizeriei acoperea și aici totul. Și, Doamne, nu știu cum, dar urmărind un păianjen uriaș, cum se cățăra, zării sus, sub acoperișul de lemn, o grindă pe care foarte bine s-ar fi putut pune ceva „la păstrare“. Mă săltai pe vîrfuri și mîna mea dreaptă cercetă în voie partea de sus a grindei, de la un capăt la altul. Acolo descoperii carnețelul cu scoarțe verzui și pigmentate de cine știe ce substanțe izbucnite, nebănuit, din retortă.

Cotorul de legătură a carnețelului era ros de șoareci, ceea ce făcea ca, la cea mai mică nebăgare de seamă, foile să se desprindă și să cadă.

Un băiețel de-o șchioapă se strecură în separeu și-mi aduse într-o frapieră bateria cerută. Era un vin rubiniu, cu un buchet ales, despre care neinițiații credeau că ar fi din cine știe ce pivnițe renumite, dar despre care mi se povestise că venea dintr-un sat din apropierea Bucureștilor — Odăi. Îi cerui să-mi servească un șpriț, pe care-l băui pe nerăsuflate, apoi toată atenția mi se concentră asupra carnețelului. Prima pagină lipsea. O pierdusem eu sau o rupsese altcineva. Paginile erau vîrstate de un scris mic, dar citeț, chiar foarte ușor de citit, ceea ce reclama un autor ordonat, cu un legat echilibru lăuntric.

Carnetul începea, brusc — din cauza primei file care se pierduse — pricină pentru care erai hotărît să crezi că ar fi continuarea unui alt carnețel. Începea cu un rînd în care se detașau, de la prima ochire, cîteva litere grecești :

„...denumire care îngemănează două cuvinte : *bios* = viață și *logos* = cuvînt, știință, dar mai degrabă studiu. Aristotel și Teofrast,

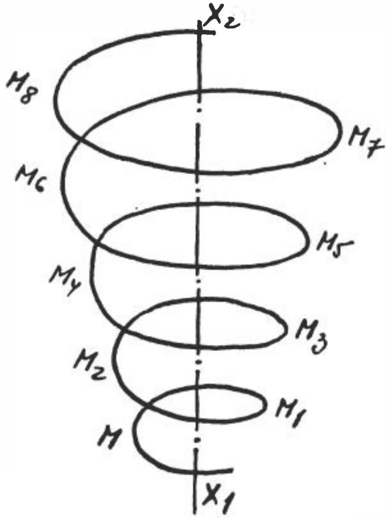
doi stîlpi ai înțelepciunii antice, și nu numai ei, au căutat să pătrundă legile, tainele acestui ciudat și complex fenomen pe care ei, grecii, în simplitatea lor rafinată, l-au denumit, cu un cuvînt, a cărei rezonanță îți sugerează parcă, un drum fără de început și fără de sfîrșit : *bios !*

Istoria noastră, a omenirii, arată că atît strămoșii și moșii noștri, cît și noi, cei de astăzi, am cheltuit și cheltuim muncă și timp, timp și bani mai mult pentru studiul morții decît pentru cel al vieții. Chiar și cei mai vrednici dintre noi, care și-au dorit viața închinată vieții, n-au făcut, și nu fac, decît să repare o stricăciune mai mică sau mai mare a organismului uman sau a mediului său de dezvoltare. Și foarte puțini s-au ocupat cu studiul vieții și foarte puțin am știut și știm despre ea. Căci vorbele lui Bacon rostesc purul dureros adevăr : «Omul nu este decît ceea ce știe».

Introducerea aceasta, poate prea lungă, mi-a slujit ca argument pentru toate cîte am făcut, dar mai ales voi face.

Am pornit — încă de acum opt ani — pe o «spirală a vieții», în gîndirea mea. Cutez s-o numesc astfel pentru că alt termen nu găsesc ; este mult mai ușor, uneori, să descoperim cine știe ce taină a materiei, dar este foarte greu să-i aflăm, apoi, în limbă, un cuvînt de aceeași valoare, pe care descoperirea să-l merite și cuvîntul s-o exprime deplin.

Așadar — vorbeam despre «spirala vieții». Capetele acestui proces sînt două necunoscute : x_1 și x_2. Dreapta care le-ar uni ar trebui să fie drumul vieții. Dar poate o dreaptă să reprezinte drumul sinuos... — exact, sinuos ! — al vieții ? Oare viața se dezvoltă de la simplu la tot mai complex, linear ? Și, mai ales, într-o liniștită linie dreaptă orizontală ? Atîtea probleme încheiate de tot atîtea semne de întrebare. La care — răspunsul. Adunat ciob cu ciob în nopți de neliniște și-n zile de muncă. Ciob cu ciob și... «spirala vieții». Pe care în desen eu aș reprezenta-o astfel :

Un vîrtej de ecuații. Cu nori de necunoscute! Sau poate cu nori de cunoscute, pe care tocmai de aceea nu le vedem. I-am zis lui x_1 = genunea apariției, și i-am zis lui x_2 = perfecțiunea (despre care se știe că nu există, și tocmai de aceea). Cu M am notat — indiferent de indexuri — mediile, atît de multiple și atît de schimbătoare prin care viața a trecut și va mai trece. Și-am notat-o și pe imaginara dreaptă X_1—X_2, mediana acestui vîrtej, scara vieții, dacă vreți. Am eliminat — din cele știute de literatura biologică universală — toate procesele vremelnice care au însoțit viața și singurul pe care nu l-am putut elimina a fost bătrînețea. Acest apogeu al dezvoltării — ultima treaptă înaintea transformării. Ei nu i-am putut tăia numele, cu nepăsare, dintr-o singură trăsătură de creion, aruncîndu-i, în derîdere, un «aeternum vale![1]...»

Mi-am oprit privirile și atenția asupra ei și mi-a dat revelația unui adevăr. Căci o boală sau alta, un mediu sau altul s-au prins de viață, i-au încetinit dezvoltarea și-au decimat multe dintre și mai multele chipuri pe care le ia, dar au pierit; au pierit chiar dacă au făcut loc altora. Bătrînețea însă e scaiul singur care nu s-a desprins niciodată. E virusul cel mai trainic. Și cel mai tainic. Poate și cel mai tiranic..."

Cîteva mărgele de transpirație îmi sărară ochii și mă trezii cu o usturime stînjenitoare. Brusc avui credința că mă găsesc în fața elucubrațiilor — așternute pe hîrtie — ale unui nebun. *Spirala vieții, virusul bătrîneții*... toate acestea mă purtau cu gîndul într-o lume pe care n-o înțelegeam și pe care, cinstit să fiu, mai totdeauna am socotit-o puțin scrîntită și, fără s-o doresc, îmi veni în minte o asociație de idei: comisarul Pachița îmi povestise de-un caz, cu un bucătar la o grădină și nevastă-sa; ca să-și vîre la pușcărie soțul necredincios, femeia răsturnase sticlă pisată în pasta pentru mititei și cu ei ucisese cîteva persoane. Dacă și Mihai Dobrescu procedase asemănător? Adică, vrînd să se răzbune pe Vulcănescu, s-a sinucis în tovărășia acestuia?!

Începui să rîd: cum de-mi vin în minte asemenea lucruri?!

Îmi mai pregătii un șpriț și, sorbindu-l dintr-un foc, începui să răsfoiesc mai departe însemnările lui Dobrescu. Dar, pe măsură ce citeam, tot mai puține înțelegeam, deși, într-o oarecare măsură, în pofida faptului că autorul se plînsese de stil, avea o descriere foarte alertă și colorată.

Dar, mai departe:

„...Desigur, nu sună modest în gura unui slujitor al ei, dar biologia trebuie repusă în drepturi. Cea mai importantă dintre științe nu este, în lumea modernă, nici fizica, nici chimia, nici aplicațiile lor în tehnica de toate zilele, ci biologia și ecologia și aplicațiile lor. Biologia ultimilor ani a făcut mult pentru identificarea proceselor vitale la limita vieții — în lumea virusurilor. O lume a fost uimită, acum patru ani, cînd s-a petrecut una dintre minunile biologiei. Dar bine zicea Pasteur: în știință, taina succesului constă în a ști să te miri. Dar nu oricînd, ci... la timp. «Minunea» era a lui Wendel Stanley și se petrecuse sub lamele microscopului său american: el a obținut, în stare cristalizată, un VMT[2]".

---

[1] Adio! (în limba latină).
[2] Virusul mozaicului tutunului.

Din nou îmi da glas dorința de a pune capăt acestei lecturi care — mi se părea — devenea tot mai fantezistă. Eram presat de tot soiul de treburi, afacerea aceasta începea să se manifeste tot mai mult ca primul meu caz nerezolvat și eu ajunsesem cu lectura într-un stadiu foarte „avansat“ ! Mă delectam cu virusul tutunului, săracul ! Mă apuca durerea de cap cînd gîndeam că bieții fumători n-or să mai aibă țigări dacă li se îmbolnăvește tutunul...

Ceva, undeva, în subconștientul meu, îmi spunea, mă îndemna : „Lasă prostiile și citește mai departe. Ce-o să pierzi ? !“

Mai sorbii un șpriț — se răcise bine în frapieră vinul — și apucai iarăși carnețelul soios, cu paginile vîrstate de un scris mic și ordonat.

„...Așa că victoria lui W. Stanley a demonstrat că viața se întinde și dincolo de zona îndeobște cunoscută și că în realitate granița dintre viu și neviu nu e absolută. Acesta a fost impulsul care m-a pornit pe drumul hotărît mai demult, dar pe care n-aveam curajul să mă aventurez deplin. Da, victoria americanului mi-a arătat calea.

Trebuia să descopăr acest virus cauzator de bătrînețe, să-l izolez, să-l determin să-mi spună totul despre sine și abia apoi, aflîndu-i tainele, să-l lovesc cu propriile-i arme. Trei ani întregi i-am vegheat nașterea. L-am plămădit din mintea și din truda mea, aș putea spune.

Cînd l-am văzut prima oară mișcîndu-se atît de greoi și de caraghios, croindu-și drum cu codița lui de infim mormoloc și mi-am spus : «Nu e prea mic, prea insignifiant și lipsit de apărare ca să-l ucizi ?... Ca să înveți să-l ucizi ?» (Căci pe atunci nu-i aflasem încă partea vulnerabilă a tainicei sale cuirase). Dar și-au spus cuvîntul îndelungatele mele nopți pînă spre dimineața, fără somn, zile fără soare și luni fără sărbătoare și am simțit dintr-o dată că cei trei ani de trudă îmi apasă umerii, argintîndu-mi tîmplele, că-mi slăbește inima. Era simplul efect al acestor fărîmițe de viață, imbecile, dar ucigașe, care te sfîrșesc cu vremea, treptat, și nu dintr-o dată.

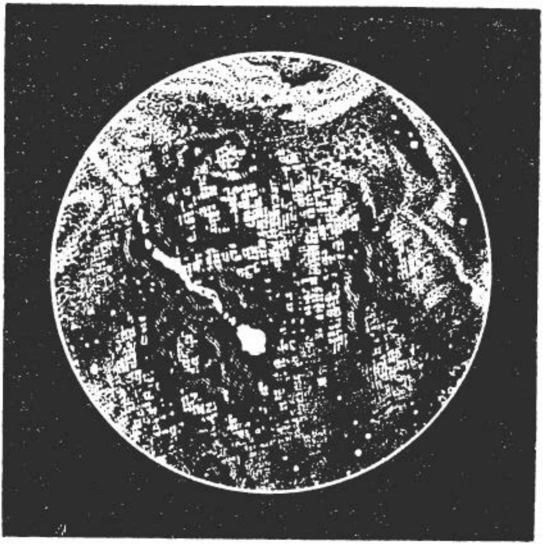
Le-am disecat — dacă îmi este permis să spun astfel — și le-am aflat structura interioară. Le-am urmărit agonia luni în șir. La capătul veghei știam cu cine am de-a face, cum e făcut, și mai știam — și aceasta era principalul — cum să-l ucid. Douăzeci și opt de carnețele, ca acela pe care scriu nota de față, am umplut cu «modul» de viață al virusului F. I-am zis F, de la fatalitate, și pentru că milenii de-a rîndul și pînă azi lumea a considerat îmbătrînirea o fatalitate.

Pînă azi... Oare numai pînă azi ? Îmi va fi dat să termin experiențele ultimului stadiu ? Și cînd va fi acel *azi* ?

Cred că despre misterul «fatalului» virus F s-ar putea scrie tomuri întregi — ceea ce voi și face —, dar spațiul ce mi s-a rezervat e aproape epuizat..."

Tresării : cum adică „spațiul *ce mi s-a rezervat* ?“ Cine să-i fi rezervat și de ce ? Dar cum nu se întrevedea vreo luminiță la orizont, care să-mi lumineze calea spre elucidarea acestor noi întrebări, continuai lectura.

„...Pe scurt, virusul F revelează simplitatea unei construcții interne dezarmante : un «sîmbure» central, de acid, îmbrăcat într-o cămașă proteică ghimpoasă, înecată într-un înveliș gelatinos, ca o grăsime. Înecat în propriu-i păcat, am zis la prima relevare a acestei structuri. Căci

am simțit, am intuit din prima clipă că tocmai acest înveliș gelatinos ascunde sfîrșitul virusului F.

Mă abat — simt nevoia aceasta — de la descrierea comei virusului. Vreau să creionez, pe cît îmi va sta în putință, tabloul unei lumi în care va domni veșnica tinerețe. Va fi o lume de zei. De zei tineri și frumoși, capabili de muncă și de dragoste, de zei care se vor înmulți și vor popula toate planetele din sistem și de aiurea. Va fi triumful veșnicei tinereți și, poate, în cel mai apropiat viitor, al veșnicei vieți. Dar și ceea ce permite uciderea virusului F este un bine pentru omenire. Fără ajutorul bătrîneței, moartea «naturală» (de ce i-om fi spunînd așa ?) nu poate pune stăpînire pe organism înainte de 300 de ani. Va fi nevoie de o lume dreaptă. Mai dreaptă — mult mai dreaptă decît cea de azi. Altfel, și «minunea» mea poate ajunge o daună a vieții. Încăpută pe mîini străine de umanism, poate crea o lume măruntă de zei care să profite, prin asuprire, de zelul celor mulți lăsați pradă fatalului virus F.

V-aș prezenta, ca pe-un film, coma și sfîrșitul lui F.

Hrăpăreață, masa aceea gelatinoasă, ce proteguie sîmburele de acid — în care, de fapt, sălășluiește bîrca bătrînă —, absoarbe din mediul ambiant o sumă *n* de substanțe. Dintre acestea, nici una nu-i dăunează cu nimic — dimpotrivă. Se află însă în *Caelestis arcus*[1] (o plantă ricinoasă, de munte, din zona Retezatului) o substanță — să-i spunem *alfa* — care se detașează numai într-o soluție de nitrați bombardată, un anumit număr de zile, cu un flux continuu de raze X. Abia ceea ce rezultă de aici s-ar putea numi substanța-gropar a lui F. In-

[1] Curcubeul (în l. lat.)

jectată în organismul «bolnav» de bătrîneţe în stadiul 30—35 de ani[1], «Mihailina» (căci astfel am denumit preparatul din *Caelestis arcus)* ţese împrejurul micuţilor F un înveliş care-i poate ţine înlănţuiţi şi nevătămători un timp nedeterminat încă, dar aproximat, după părerea mea, la 25 de ani. (El va putea fi, ulterior, prelungit.). Acţiunea de distrugere a virusurilor F se petrece cam în felul următor:

Experienţa a început la ora 2 din noaptea de 3 spre 4 mai curent şi a durat 83 de minute.

Ora 2 şi 25 de secunde: «Mihailina» emană propriul său acid central care pune stăpînire pe virusul F, învăluindu-l.

Ora 2 şi 40 de minute: Virusul F dă semne de... sufocare.

Ora 2 şi 59 de minute: Virusul F încetează să se mai zbată, înconjurat din toate părţile de acidul central al «Mihailinei».

Ora 2 şi 74 de minute: Procesul de învăluire a virusurilor F se accentuează. Virusurile F vii încă (mai bine spus — libere încă) sînt atrase de cele încătuşate ca de un magnet, iar «pînza» mihailină se ţese în jurul lor mult mai repede.

Ora 2 şi 83 de minute (3 şi 23 dimineaţa): Familia virală F a succombat, dacă putem spune aşa. Invazia «mihailinei» e completă în organismul injectat şi bătrîneţea încătuşată pentru un sfert de veac.

Desigur, succinta redare s-ar putea vădi — aparent — lipsită de fundament şi de o strînsă argumentare ştiinţifică; mi se pare însă că nu şi-ar fi avut locul într-un articol destinat marelui public — şi citit, probabil, şi de un număr infim de specialişti — neavizat de mulţi dintre termenii folosiţi într-o ştiinţă atît de străină de prozaicele preocupări cotidiene. Va fi rodul unui articol adresat numai specialiştilor să împlinească ceea ce acum a rămas eliptic. Dar aceasta în viitor şi într-o revistă de biologie.

Mihai Dobrescu
biolog — România

P.S.

Stimate domnule redactor-şef,

Dacă vi se pare, totuşi, prea lung şi prea pe neînţelesul cititorilor gazetei «l'Epoque», vă rog să renunţaţi la publicarea prezentului articol fără remuşcări. De altfel, dacă amicul dv., d-l Matté, nu mi-ar fi solicitat acest articol şi n-ar fi insistat pentru scrierea lui probabil că eu, din proprie iniţiativă, nu l-aş fi scris niciodată. Niciodată pînă la proba concludentă a unui organism uman, «lecuit» de boala bătrîneţii. Lucru de viitor, de durată. Pînă atunci însă totul poate părea o himeră, ceva de domeniul fantasticului, dacă nu altceva mult mai rău.

Lăsîndu-vă, fireşte, dreptul de a proceda în consecinţă,

Rămîn al dv.,
M. Dobrescu

Bucureşti, 30 mai"

*

[1] Din studiile mele şi ale altora rezultă ca faze de acţiune cu cea mai intensă eficienţă a virusului F, cîteva stadii în dezvoltarea organismului omenesc: stadiul I — perioada de la 30 la 35 de ani (cel mai propice, după părerea mea, pentru tratare cu „Mihailină"); stadiul II — de la 35 la 50 de ani (în care se mai poate face ceva); stadiul III — de la 50 la 60 de ani, aşa-zisa perioadă a „stabilizării", şi stadiul IV — de la 60 de ani în sus, aşa-zisa perioadă a „declinului", cînd organismul cade, potopit complet de bătrîneţe.

Carnețelul cu scoarțe verzui, deși mai avea încă foarte multe file, nu mai cuprindea un rînd în plus. Enigma lui — ca și toate celelalte ivite mai înainte — urma să-și ocupe locul ei pe răboj, așteptîndu-și dezlegarea.

Se întunecase mult și se răcise. Închisei fereastra. Cerul, spuzit de stele, clipea somnoros și ticul său simții cum se transmite și ochilor mei. Era aproape de miezul nopții. Dacă n-aveam să mă grăbesc, trebuia să apelez la o mașină de la Prefectură, căci mașinile S.T.B.-ului aveau să se retragă curînd.

8

Cornelia pîndi o vreme de după coloanele uriașe ale tribunalului și, după ce înțelese cum și în ce fel se petrec lucrurile, se apropie degajată și proaspătă, cu aerul ei fermecător, de gardianul care păzea ușa. Era un om tînăr — să tot fi avut pînă în 35 de ani, blond, cu o privire deschisă și cu ochi limpezi. Nu prea înalt și nici masiv, căuta să oprească intrarea nepoftiților cu trupul său, pe care-l ținea țeapăn, proptit pe picioarele rășchirate, între cei doi ușori.

Fata se plimbă o dată, de două ori prin fața ușii, apoi, observînd privirile interesate ce i le arunca gardianul, intră în vorbă cu el.

— Domnule..., îl rugă ea, mai mult din priviri. N-ai vrea să-mi faci un serviciu ?

Gardianul surîse galant.

— Vai, domnișoară, se poate ?! Ce doriți ?

Cornelia se apropie și mai mult. Ochii ei fermecători îl învăluiră pe sărmanul om într-o privire dintre acelea care promit multe — poate totul —, dar despre care, amintindu-ne mai tîrziu, cînd vraja lor s-a destrămat, ne dăm seama cu stupoare că nu ne-au promis, de fapt, nimica.

— Domnule, am un cunoscut... Da, da — un cunoscut. Nu mi-e nici frate, nici rudă, nici nimic... Trebuie să fie adus aci dintr-o clipă într-alta, la judecătorul de instrucție.

— E... criminal, domnișoară ?

— Ah, cum ați spus ?!

— Scuzați-mă, am vrut să vă întreb, e acuzat de crimă ?

— Oh, domnule, suspină fata, mă îngroziți ! Totuși, așa se pare. Cică ar fi ucis pe cel mai bun prieten al său...

Pleoapele ei de catifea se coborîră peste ochi și privirile-i atît de fascinante dispărură. În așa fel încît gardianul se trezi parcă din vraja ce-l cuprinsese și spuse încurcat :

— De, domnișoară, știu eu ?

Dar Cornelia nu-i dădu răgaz. Aplecîndu-se mult spre el, ea îl copleși cu rugăminți :

— Domnule, te rog ! Fii atît de amabil ! Nu-ți cer să-mi îngădui să-i vorbesc... Ori să-i dau vreun pachet... Nu ! Nu-ți cer decît să mă lași să stau aici, lîngă dumneata, și să-l privesc. Mă înțelegi, domnule ? Să mă lași *să-l privesc !*

Erau atîta suferință în ochii ei, atîta dorință, atîta rugăminte și atîta durere încît gardianul se învoi. Spuse deci :

— Domnişoară, dacă veţi face vreun gest sau veţi spune ceva... mă distrugeţi, vă daţi seama ?

Dar Cornelia nu mai fu în stare să-i răspundă. Ochii săi zăriră duba poliţiei, şi privirile-i adăstau înfrigurate să coboare cel aşteptat.

Eu coborîi primul şi apoi mă dusei în spate, să ciocănesc şi să fac astfel semn celor din dubă să-mi deschidă. În clipa în care fui jos o zării pe Cornelia. Probabil că şi ea mă zărise pe mine. Dispăru în spatele unei colonade. Prin minte începu să mi se zbată întrebarea : „Pentru cine a venit Cornelia aici ? Pentru mine ? Puţin probabil... Pentru Vulcănescu, desigur !"

Mintea mi se învăpăie, rămăsei prostit lîngă uşa dubei, privind în sus, pe scări, către locul unde o zărisem pe Cornelia. Fusese o apariţie — urmată de o dispariţie — fulgerătoare. Razele soarelui, întîile lui raze de dimineaţă o scăldaseră într-un potop argintiu, aruncîndu-i pe păr reflexe misterioase, violacee şi umbrindu-i pe faţă ochii mari, imenşi.

Mă trezii în clipa în care cineva zbieră lîngă urechea mea :

— Bună dimineaţa, don comisar !

Tresării :

— Bună dimineaţa ? Dumneata eşti, Gorgău ?

— Eu, don comisar. Venii să-mi daţi *marfa*-n primire...

Era gardianul care-i lua pe deţinuţi şi-i ducea la camerele judecătorilor de instrucţie. Atunci îmi dădui seama unde şi de ce sînt şi ciocănii de două ori în uşa masivă, blindată, a dubei. Uşa se deschise şi după cei doi gardieni coborî Vulcănescu. Avea cearcăne mari în jurul ochilor. Lumina vie, de afară, îl făcu să clipească repede, copleşit. Cînd se simţi cu picioarele pe caldarîmul străzii, dădu să se întindă, dar cătuşele de la mîini îl reţinură. Atunci se întoarse, privi soarele şi, zărindu-mă pe mine, mă salută :

— Bună dimineaţa, domnule comisar !

Îngăimai ceva — ceva ce ar fi putut foarte bine însemna şi *bună dimineaţa*, dar mai degrabă voia să spună *n-am chef să-ţi răspund !*; sau poate *lasă-mă în pace !*

Simţi, probabil, că ceva se petrece cu mine, căci mă lăsă în plata Domnului şi-şi văzu de-ale lui.

Cît urcă scările spre tribunal, urmării multă vreme, pînă ajunse sus, statura lui înaltă, mlădioasă — acum poate prea mlădioasă — şi parcă simţii dintr-o dată de ce îl iubeşte fata care îmi era atît de dragă. Dar oare îl iubeşte ?

Pornii repede pe urmele lui.

Sării scările — cîte două — şi cînd ajunsei sus, sub bolţile sprijinite de colonade, gîfîiam ca o locomotivă sub presiune. Dar ajunsesem la timp. Cel puţin aşa crezui. Cornelia, în clipa în care Vulcănescu trecu pe lîngă ea, îl privi, îl privi în aşa fel încît... Nu, nu ştiu *cum*, n-aş putea spune cum l-a privit. Parcă întreagă tinereţea ei zvîcnise din vene, din trupu-i proaspăt şi plin de viaţă şi se cuibărise în ochi, în privirile ochilor ei imenşi. Cornelia săvîrşi atunci, sub privirile mele, cea mai mare crimă din viaţa ei, cea mai mare crimă de care *eu* o puteam acuza : prin privirea ei, prin *acea* privire lungă, deznădăjduită, plină de durere şi de dragoste, înflorită de dăruirea ce o promitea şi chinuită de imposibilitatea împlinirii ei...

Mă trezii deodată cuprins de o ură năprasnică împotriva ei ; împotriva lui Vulcănescu, împotriva acelui imbecil de Dobrescu, împotriva mea chiar, care mă putusem înşela într-un asemenea hal numai orbit de privirea prea luminoasă a unor ochi frumoşi.

— Bună dimineaţa, domnule comisar Bocăncel ! auzii deodată, lîngă mine, vocea suavă şi atîta de cunoscută a Corneliei.

— B-bună... bîiguii, ca surprins de cineva asupra unui fapt nepermis, ori vulgar din cale afară. Ce-ce cauţi aici dom-domnişoară ? întrebai.

Cornelia rîse. Şi cînd rîse, privirea ei caldă, vrăjită mă prinse dintr-o dată în mrejele din care nu mai era scăpare.

— Ce să caut, domnule comisar ? Poate pe dumneata ? !

Şi iar rîse dezvelind un şir de dinţi albi, sidefii.

„Joacă teatru — îmi spusei —, nu fi prost, joacă teatru ca o cocotă !“ Pus de mine însumi în gardă, şarjai :

— Atunci... încîntat, domnişoară, dacă pe mine mă căutai la o oră atît de matinală. Tocmai am adus un *criminal* — de ce ţinusem, oare, să apăs pe cuvîntul criminal ? — şi acum sînt liber. Aşa că, dacă vrei, putem face o plimbare în Cişmigiu, ori...

— Cu plăcere, domnule comisar, surîse veselă Cornelia, de ce nu ?

O pornirăm agale pe cheiul Dîmboviţei. N-o ţineam de braţ, dar apropierea ei degaja atîta căldură, atîta viaţă, încît o simţeam parcă înlănţuită de gîtul meu.

O privii pe furiş şi mai remarcai o dată cît de frumoasă e.

— Cornelia, o întrebai brusc, n-ai venit cumva să-l vezi pe...

— ...pe Vulcănescu ? ! Ba da, *şi pentru asta am venit...*

— Aha !

Fata rîse. Apoi îmi apucă uşor cotul, într-un gest tandru, pe care nu-l mai remarcasem la ea pînă atunci ; cel puţin în ceea ce mă privea.

— Eşti un copil rău, îmi spuse.

— Zău ?

— Da. Şi încă dacă ai fi numai un copil rău... Dar ceea ce este şi mai trist e că eşti un... comisar rău.

De astă dată rîsei eu. Rîsei surprins de tonul ei — dintr-o dată pornit împotriva mea — şi de felul în care-şi ţuguiase, copilăreşte, buzele. Mi-amintii de scena ce urmase celor de pe banca din faţa vilei *Minovici.* Plînsese... se căinase că nu are pic de voinţă. Sfîrşise prin a-mi spune că mă folosisem de calitatea mea de comisar ca s-o atrag în cursă — chiar aşa se exprimase : *în cursă !* —, că m-am purtat faţă de ea ca faţă de o fetişcană „agăţată“ pe bulevard. Ne despărţisem la capătul tramvaiului 3 certaţi. Adică *ea* grav supărată pe mine. Şi acum... Din nou prietenoasă, din nou expansivă, veselă, plină de viaţă, volubilă... Ce să mai cred ? !

— Nu-ţi dai seama ce-o fi în sufletul bietului om ? Ce urgie s-a abătut pe capul lui ? mă trezi ea la realitate.

O întrebai surprins :

— Credeam că l-ai iubit pe Mihai. M-am înşelat ?

— Nu te-ai înşelat de loc.

— Atunci ?

— Atunci, ce ?

— Nu simţi nici un fel de satisfacţie văzîndu-l pe asasin în mîinile poliţiei ? Mai mult : ale judecăţii ?... ale *apropiatei judecăţi ?*

Cornelia surîse amar.

— Ce copil ești ! De cîte ori să-ți repet că ești copil ?

— De cîte ori vrei, tot n-ai să mă faci să cred.

Dar fata nu mai acordă nici o atenție ripostei mele. Spuse :

— Te-ai gîndit vreodată — dar în mod serios — că poate Vulcănescu nu-i asasinul ?

— Cred că...

— ...și te-ai gîndit că în vreme ce el stă după gratii, celălalt...

— Cine ?

— ...*celălalt, adevăratul* asasin, se plimbă liber, punînd la cale și alte crime ?

— Aha-ha ! Parcă ai fi profesorul de *penal* de la Școala judiciară ! Am impresia că-mi ții un adevărat logos despre importanța prinderii adevăratului criminal și a nepunibilității bănuiților... a simplilor bănuiți.

Cornelia oftă, iar ochii ei fulgerară supărați.

Îmi dădui seama că împinsesem lucrurile prea departe și că s-ar putea ca aceasta să fie ultima mea convorbire cu Cornelia. De aceea căutai s-o îmbunez :

— Ai dreptate, Cornelia...

Mă privi mirată.

— ...dar numai parțial. Eu nu sînt un *copil rău*, ci pur și simplu un prost. Un îndrăgostit prost, dacă vrei. Dragostea... dragostea mea pentru tine mi-a întunecat mintea, m-a orbit...

Cornelia zîmbi. Zîmbi, oferindu-mi brațul. I-l luai și pășii cu ea pe aleile Cișmigiului. Ne oprirăm pe o bancă.

Cornelia se așeză, ușor aplecată spre mine. Părul ei mi-atingea, într-o abia simțită mîngîiere, obrajii. Îi simțeam răsuflarea aproape, puțin accentuată de efortul de adineauri, îi vedeam obrajii pe care de-atîtea ori reîncercam — zadarnic — să-i sărut. Se pare că graba mea... atunci... la *Minovici*... și slăbiciunea ei... fuseseră de rău augur.

Șoptii, cu un glas pierit :

— Cornelia...

— Da..., îmi răspunse și ea abia auzit.

— Cornelia, te iubesc...

— Știu...

O simții și mai aproape, o cuprinsei cu brațul de după mijloc și o trăsei și mai mult către mine, mai aproape, cît mai aproape. Părea că fluidul acela... magnetismul acela ciudat... izvorînd din nou nu se știe de unde, nu se știe cum... ne unea din nou... ca atunci... în clipele acelea... unice... după care urmaseră cearta și supărarea Corneliei... Dar tocmai cînd visul era mai viu, mai frumos, o simții tresărind, ridicîndu-se. Apoi un „ah !" de surprindere îi scăpă de pe buze.

Cînd ridicai privirea, pe alee, pe lîngă noi, trecea un individ a cărui alură mi se păru tare familiară. Și cînd privii mai atent, îl descoperii pe Vulcănescu. Desigur, celălalt. Apariția fu atît de neașteptată, încît mă făcu să exclam :

— Vulcănescu ! Și dintr-un salt fusei în picioare. Dar mîinile fetei se încleștară de mine.

— Nu, nu e *el* !... Apoi, brusc : Da, da ! E el. Dar lasă-l ! Lasă-l !... Stai !... mă opri ea. Stai ! Nu e mersul lui...

— Se preface, strigai.

Mă smulsei destul de brutal din brațele ei și o pornii pe urmele falsului Vulcănescu. Însă Cornelia începu să strige :

— Fugi! Fugi, domnule Vulcănescu! Fugi!

Tipul întoarse capul mirat, văzu scena, dar păşi mai departe, cu mersul lui mecanic, atît de nesuferit. Începui să alerg pe urmele lui. Dar, exact în clipa în care era cît pe-aci să-l înhaţ, Vulcănescu II, ca împins de un resort, o rupse la fugă, fără a se încredinţa măcar dacă îl urmăresc sau nu.

O goană nebună începu pe aleile, tot mai populate, ale grădinii. Fugea însă într-un ritm neomenesc, tot mai accentuat, şi parcă fără a face un efort vizibil, ceea ce mai mult mă uimi, decît mă exasperă. Şi totuşi, în pofida ritmului îndrăcit al urmăririi, era aproape să-l ajung cînd, întorcînd capul şi zărindu-mă atît de aproape de el, omul începu să arate cu mîna spre mine şi să strige: „Ajutor! Mă omoară! Ajutooor!..."

Trucul — deşi străvechi — prinse. Căutai să spulber minciuna strigînd în dreapta şi-n stînga: „Sînt de la poliţie, lăsaţi-mă! Sînt de la poliţie!..." Ceea ce, bineînţeles, nu fu de ajutor; un grup de „oameni săritori" se strînseră în jurul meu, să mă reţină, să mă întrebe ce am cu cel urmărit etc. Cel mai pornit împotriva mea mi se păru un individ în gri, impecabil îmbrăcat, care mă zgîlţîia ca turbat de piept, fără să-mi spună vreo vorbă. Era robust, blond şi în ochii săi mari, verzi, reci citii atîta ură încît simţii cum de-a lungul şirei spinării mi se strecoară un şarpe lung, de gheaţă — transpiraţia spaimei. Cînd scăpai de ei — nu mai găsii nici urmă de Vulcănescu. Mă întorsei abătut pe banca pe care o lăsasem pe Cornelia. Voiam să-i explic, să-i dovedesc că... Nici eu nu ştiam ce i-aş fi putut spune. Cînd ajunsei însă, Cornelia mă aştepta, în picioare, indignată, stacojie, furioasă:

— L-ai prins, domnule Bocăncel? îmi spuse ea, răutăcioasă parcă, cu tonul pe care le-ar fi folosit dacă mi-ar fi spus: „Hăituieşti oamenii ca pe animale! Eşti o canalie, asta eşti!"

— Nu l-am prins, domnişoară... Şi se pare că la aceasta ai contribuit şi dumneata *puţin*...

— Eu, domnule comisar?! surîse ea, enigmatic. Mă flatezi... Ce să fi ajutat eu unui biet hărţuit de poliţie?!

„Omul acesta, domnişoară — mă simţii tentat să i-o spun — a ucis, poate, un alt om, de aceea e *hărţuit de poliţie*...", dar nu i-o spusei de teamă să n-o supăr iar.

Vraja se destrămase însă. Mai stăturăm o vreme, apoi ne sculărăm — amîndoi — ca la o comandă. Tot fără să ne spunem nimic, o apucarăm agale, parcă plictisiţi, spre ieşire; apoi o luarăm în sus, pe *Bulevardul Elisabeta*. În dreptul cinematografului *Trianon* însă, Cornelia îşi dezlipi braţul dintr-al meu.

— Eu... plec, spuse.

— ?!...

— Am întîlnire cu o prietenă. Te rog, lasă-mă!...

Aluzia era atît de transparentă, încît o salutai şi plecai. Îmi răspunse la salut destul de glacial.

Traversai bulevardul şi intrai la Prefectură.

Directorul Prefecturii — „înălţuţ, subţirel, ocheşel şi puţin cam pungăşel" (cum prea bine îl caracterizase nevasta ministrului de interne, care-l simpatiza) — ieşea să se urce în maşina lui. Mă prefăcui brusc preocupat să văd cît e ceasul, ca să nu fiu nevoit să-l salut, dar el mă observă şi mă acostă:

— Bo'jur, Bocăncel! Ce mai faci, dragă?

Avea un fel vulgar de a rosti cuvîntul acesta, *dragă,* încît, ori de cîte ori îl auzeam, îmi venea să-l iau la palme. Îmi aminteam însă, de fiecare dată. cine-s eu și cine este el și mă abțineam : un cuvînt al lui era de ajuns ca să fiu alungat din Prefectură.

— Să trăiți, domnule Măgureanu ! Bine, *mersi* !... răspunsei.

Îmi dădu mîna, i-o strînsei, apoi mă bătu amical, pe spate, și-mi spuse :

— Perseverent... perseverent ! Perseverent ca-ntotdeauna, ai ?

— Mda..., căutai un fel de răspuns.

— Ei, lasă, lasă, nu face pe modestul. Aud că-n afacerea asta relativ recentă... cu biologul acela... ești pe o pistă bună, că...

Rîdea de mine ? Voia să mă flateze și o făcea într-un mod prost, dar mînat de intenții bune ?

— Dacă vă referiți la..., încercai eu marea cu degetul, să-l văd ce știe...

— La... la... rîse el. Sigur că *la*... mă refer.

Șiret. Șiret ca-ntotdeauna. De aceea și făcuse carieră. Șiret ca o vulpe.

— Totuși, simt că...

Șarada voiam s-o continui pînă la absurd, altfel n-aveam să aflu niciodată ceva de la el. Și se păru că prinde vorbirea mea șaradată.

— Domnule !... spuse el misterios.

Mă apucă de revere, cu ambele mîini, mîngîindu-mi stofa hainei și lipindu-se tot mai aproape de mine.

— ...Știi, continuă pe același ton de confidență, se pare că mersul anchetei e urmărit de sus, de tot ! Ei ? Ce zici ? ! Dacă o scoți la capăt cu bine !... Ei ?

Rîse vesel, mă gratifică iar cu cîteva amicale bătăi de palmă pe umeri, apoi, urcîndu-se în mașină, îmi mai spuse :

— Chestia am aflat-o de la cineva de la „Externe"...

— De la... Ministerul de Externe ? ! nu mă putui abține să-i cer o precizare.

— Îhî ! făcu Măgureanu. De-acolo. Așa că, vezi...

Motorul mașinii se puse în mișcare, uruind și acoperind restul cuvintelor lui Măgureanu, dar și altfel, eu tot nu le-aș mai fi auzit. Mă chinuia deja întrebarea : Ce amestec să aibă „Externele" în povestea asta ?

Urcai scările, preocupat mereu numai de cele aflate cîteva clipe în urmă. Dar, apoi, îmi spusei că Măgureanu, care veșnic „lua cîte ceva în gură", o fi fost băut și de data asta. Cu el nu puteai fi sigur niciodată.

9

De la Laboratorul de criminalistică sosi Suciu. Eram prieteni. Dar totdeauna cînd făcea cuiva vreun serviciu ținea să-l *amendeze* pe amic cu o *litruță,* o *jumătate* sau un *kil* de vin. Și de astă dată, de cum intră, flutură plicul alb cu rezultatele pe care le-așteptam și-mi spuse :

— Un kil de vin. Da' la *Trocadero.* Se face ?

— Se face ! oftai eu.

— Io-te, olteanu' zgîrcit! rîse el. Mă, tu ai să faci avere, vericule!
Rîserăm amîndoi. Ştia şi el că tot ce-mi prisosea trimiteam mamei ori soră-mii.
— Dacă n-ai acum, zise el, plătesc eu şi-ţi trec în cont...
Îl liniştii.
— Lasă, mă, că nu-s chiar aşa de calic. Hai!
— Unde? căscă Suciu nişte ochi cît cepele.
— La *Trocadero*, să-ţi dau vinul...
Se bucură:
— Va să zică, o *nimerii* bine! îşi alteră el vorba.
Coborîrăm. O apucarăm uşor în jos, pe lîngă tipografia *Curentul*, apoi în colţul străzii Brezoianu intrarăm la *Trocadero*. Ne-aşezarăm la o masă mai ferită, să nu dea ochii cu noi toată Prefectura. Că la *Trocadero* îşi făceau veacul mai toţi.
Comandai cîte-un muşchiuleţ şi vinul şi, în aşteptare, desfăcui plicul.
— E ceva *mare*? mă chestionă Suciu.
— E... E destul de *mare*, dacă-ţi place să-i spui astfel, şi-mi dă o bătaie de cap de-mi vine să-mi iau cîmpii!
Scosei din plic primul buletin — dezlegarea la unul dintre mesajele din cutia de bachelită.
— A mers greu? îl întrebai pe Suciu.
— Nu ştiu, n-am lucrat eu. A făcut-o Schreiber. Da pentru că nu l-am auzit înjurînd de loc, am impresia că s-a descurcat relativ uşor.
Desfăcui hîrtia şi mesajul cunoscut mi se înfăţişă ochilor dezlegat de astă dată. Iată-l:

A B N C J E S J G J O S S Z M N B V S Z S E J
O P E R A T I A V A F I I N D E P L I N I T A

MNSAZLACZNJ
DEIONCORNEA

V A F S D
L O U I S

Aşadar, banditii se foloseau de o scriere criptografică dintre cele mai uzitate, dar nu şi dintre cele mai uşoare: *metoda interversiunii*, prin care literele textului ce urmează să fie cifrat se înlocuiesc prin alte litere. Greutatea aflării cheii nu-i chiar aşa de mare, dar cere ceva timp şi... nervi tociţi!
Schreiber îmi explicase odată, la un şpriţ, cum se dezleagă toate acestea... Şi ştiu că trebuie ceva timp pentru că e necesar ca sub fiecare literă din textul cifrat să scrii litera care-i urmează în alfabet pînă ce se obţine un text inteligibil. Atît.
Citii din nou textul descifrat.
Ospătarul tocmai sosea cu comanda cînd eu terminai de citit. Şi cînd ochii îmi parcurseră cuvintele „...de Ion Cornea", simţii dintr-o dată că întregul local începe un dans nebun în jurul meu, că eu însumi încep să sar şi să ţopăi, de colo-colo, ca o minge zănatică, bătută de jucători ori poate ca un ţap dintr-aceia ţigăneşti, învăţaţi să joace

serile pentru a agonisi stăpînilor o bucată de pîine. Oboseala se resimțea asupra întregului organism și, slavă Domnului, în ultima vreme, tocmai ea, această nesuferită de oboseală îmi fusese tovarăș de nedespărțit... Amețeala aceasta idioată ținu o vreme — știu eu cît o fi ținut ? —, apoi mă așezai mai bine în scaun. Suciu observă, se pare, că ceva nu-i în regulă cu mine, căci mă întrebă neliniștit :

— Ce-ai, mă ? Ce-i cu tine ?

— Nu-i nimic, ce să fie ? Da m-a luat cu rău cînd am văzut dezlegarea asta păcătoasă.

Ciocnirăm, ne înfruptarăm din mușchiuleții în sînge, apoi ne întinserăm bine la chef. Eram liber în după-masa aceea, iar Suciu, burlac și el, n-avea, probabil, cum să-și omoare timpul. Chelnerul ne aducea mereu cîte-o sticluță rece de „Fetească", și noi, sîrguincioși, o dădeam gata.

Suciu începu să cînte piesa lui de chef, un cîntec de la el, de prin Crișana :

„...Dacă merji cu patru bo-o-i...
Te întorși numa' cu do-o-i
Te întorși numa' cu do-oi,
Crîșmărița buze mo-oi,

Măăă-ă-i !...

Dacă merji cu patru va-a-și...
Două aduși, două le la-a-și...
Două aduși, două le la-a-și...
Crîșmărița buze dra-a-ji...

Măăă-ăi !...

Nu știu de ce, dar mi-apăru, înaintea ochilor, gura Corneliei, cît o fragă, cu buzele frumos tăiate. Mă cuprinse jalea și-l bătui ușor pe Suciu pe umăr :

— Taci, mă, că m-a apucat jalea...

— No că de-alean îi zic și io ! făcu Suciu.

Cînd se pilea, o da pe ardelenește.

— Taci, zic, taci o dată că-mi frigi inima !

— Ți-o fi căzut vreuna dragă, ai ?! se minună el.

— Ghicişi, suspinai eu.

— Păi, atunci, să fie-ntr-un ceas bun ! mă felicită el. Dă-i bătaie ! Pe cînd nunta ?

Mă ridicai :

— Nunta ? Nunta, zici ? Mi-amintii întreaga purtare, din ultimul timp, a Corneliei și disprețul cu care se îndepărtase de mine, ca de cel din urmă om, acolo, în grădina Cișmigiului. Zbierai. Nunta, ai ? Și pocnii un pahar de podea.

Suciu rîse blînd :

— Ei, stai, nu așa. N-am vrut, mă, să te supăr, ce naiba ! Șezi colea și zi-i ce-ai pe inimă, și nu mai guița așa, și nu te mai bolunzi, că se uită toată locanta la noi...

Brațele lui mă apăsară ușor, dar dîrz, înapoi, pe scaun. Mă lăsai așezat, apoi pusei capul pe brațe și stătui așa o vreme.

Mă ridicai doar într-un tîrziu, cînd auzii glasul prietenului meu strigînd : „Plata !" Dar nu era chelnerul. Suciu se folosise de tertip ca să mă aducă la realitate. Îmi zise :

— Cîţi ani ai, mă Bocăncel, mă ?
— 34...
— No, şi n-ai înţeles încă viaţa, mă domnule, mă ?
Mă scăpă de răspuns ospătarul. Se ivi pe negîndite, îi plătirăm şi, odată afară, îl rugai pe Suciu.
— M-aş duce singur, pe jos, de-a lungul cheiului, nu te superi ?
Rîse :
— Ai bolunzit ? Dacă aşa ţi-i voia, du-te. Da să n-o apuci în Dîmboviţa, mă, că rîd ziarele de noi, auzi ?
Se înserase şi aerul — acum mai rece — mă mai învioră. Mergeam cu capul plecat, cu o mînă mîngîind în neştire barele de fier ale ţarcului Dîmboviţei. Nici nu ştiu cînd mă trezii în Piaţa Mare. Era încă plină de lume. Chiar şi aici, pe chei, unde se vindeau covoarele. Un armean bătrîn, cu o barbă sură, lungă şi cu mustăţi răsucite îşi striga încet, tînguitor, marfa. Mă oprii şi eu să admir arabescurile din desene. Bătrînul mi se agăţă de braţ :
— Hai, domnule, dau ieftin, am lăsat un sfert din preţ. Acu-i noaptea şi strîng marfa. Iai un covor ?
Zîmbii :
— Unde să-l duc, moşnege ?
Rîse şi el :
— Apăi ? Eu ştiu ? Acasă, la dumneavoastră...
Sării într-un „16“ şi-o pornii spre casă. Somnul mă aştepta. Poate în braţele lui aveam să găsesc scăpare, alinare, uitare... Da, voiam să uit — să uit de toate : de Vulcănescu, de stafia sa, de Mihai — mortul, de Cornelia, de... Oare şi de Cornelia voiam să uit ? Nu — parcă de ea n-aş fi vrut. Voiam s-o visez. S-o visez lîngă mine senină şi zîmbitoare, şi veselă, şi binevoitoare...
Intrai în casă. Era cald. Zăduf. Deschisei uşa şi o închisei în urma mea, mă îndreptai spre comutator să aprind lumina. Două braţe puternice mă prinseră ca o menghină şi mă ţintuiră pe un scaun. În acelaşi timp, o voce mi se adresă :
— Fără gălăgie, domnule comisar. Dacă sînteţi băiat de treabă, o să ne înţelegem. Dacă ţipaţi însă după ajutor...
— Ce doriţi ? întrebai. Ce doriţi ?
Cel din întuneric rîse :
— Să ne înţelegem, v-am spus. Atît.
— Adică ? făcui şi căutai, brusc, să mă slăbesc cît de cît din strînsoarea braţelor acelora de criţă. Dar strînsoarea spori pînă simţii oasele cum îmi pîrîie.
— Ai înnebunit ? zbierai aproape. Dă-mi drumul, că...
— Lasă-l, Vîlco ! porunci vocea din întuneric.
Abia atunci simţii strînsoarea slăbind. Răsuflai mai în voie. Zisei :
— Aţi putea să-mi daţi drumul complet. Fiţi siguri că n-am să fac vreo mişcare primejdioasă...

(CONTINUAREA ÎN NUMĂRUL VIITOR)

În pragul MILENIULUI III

Navigaţia maritimă

Datorită unor dificultăţi, se speră : temporare, sînt dificile în acest moment proiectarea şi execuţia unor noi lucrări legate de exploatarea unor canale şi strîmtori ca Suez, Panama şi Mînecii ; lucrările au fost sistate, iar acţiunea de proiectare a altor canale navigabile întreruptă şi din cauza unui pericol real, de natură tehnică, care se profilează la orizont : sporirea spectaculoasă a tonajului navelor maritime.

În perioada 1960—1965, o criză părea să compromită definitiv cel mai vechi sistem de deplasare pe distanţe mari pe care l-a cunoscut istoria civilizaţiei. Prorocii prăbuşirii navigaţiei maritime s-au înşelat totuşi, şi, în prezent, dar mai ales pentru următoarele cîteva decenii, este unanimă aprecierea că navigaţia cu uriaşe tonaje va lua un mare şi necunoscut avînt.

Pe marile distanţe, navigaţia maritimă şi-a pierdut pasagerii ; avionul înlocuieşte complet, pentru legăturile intercontinentale, traversarea lentă cu transatlanticul. Dar pentru marile transporturi de minereuri şi petrol vaporul îşi păstrează atotputernicia.

În 1967, Japonia şi Franţa au fost cei mai mari constructori de mineraliere şi petroliere uriaşe, cu deplasamente de peste 100 000 de tone. În Franţa se aflau în construcţie anul trecut 17 vase de mare tonaj, dintre care 11 cu peste 200 000 de tone. În Japonia se construieşte un supergigant de 350 000 de tone. Mai mult încă, specialiştii cred că în doi-trei ani va putea fi construită o navă de un milion t.d.w.

Cu un secol în urmă, totalul petrolului transportat era de 100 000 tone pe an. În 1966 transportul de ţiţei, pe plan mondial, a depăşit 160 milioane de tone, deci de circa 1 600 de ori mai mult. În ajunul celui de-al doilea război mondial, petrolul reprezenta 21,4% din traficul maritim ; în prezent, el reprezintă peste 50% şi creşte cu aproximativ 10% anual, ca urmare a tendinţei evidente, caracteristice sfîrşitului secolului nostru, de a corecta prin înfrîngerea distanţelor inechitabila relaţie între centrele de producţie şi cele de consum ale resurselor energetice, în general, şi ale celor petroliere în special.

Argumentele economice sînt evidente : costul unitar de transport scade la jumătate dacă tonajul vasului creşte de patru ori. În acelaşi timp, preţul construcţiei pe tona de navă scade pe măsura creşterii tonajului.

Cel mai consistent argument de perspectivă în ceea ce priveşte dezvoltarea tonajului marilor vase îl constituie automatizarea ex-

ploatării. Cu un echipaj de 30—40 de oameni și cu o tehnică modernă de navigație și de încărcare și descărcare, utilizînd dispozitive perfecționate, inclusiv calculatoare electronice, se realizează condiții economice de exploatare avantajoase.

Prof. Watanabe Yoshihiro de la Universitatea Kyushu (Japonia) apreciat în 1967 că superioritatea noilor vase constă în viteze mai mari, în posibilitatea utilizării energiei nucleare pentru tracțiune și în parcurgerea unor distanțe foarte mari fără escale.

Actuala flotă de petroliere și mineraliere va rămîne pînă la sfîrșitul secolului ca o flotă de importanță locală. Vasele care vor asigura, în jurul anului 2000, transportul mineralelor și al petrolului vor avea, după aprecierea Centrului internațional de informație tehnică și economică, tonaje de 500 000—800 000 de tone și mai mult. Acest salt, constînd din trecerea preconizată peste tonajele intermediare de 300 000—500 000 de tone, se explică prin caracteristicile porturilor existente în acest moment.

Un grup de experți ai Comisiei Economice O.N.U. pentru Europa a indicat într-un studiu apărut recent cele cîteva repercusiuni fundamentale pe care reorganizarea navigației le va avea asupra configurației hărților economice ale planetei.

Actualele porturi au incintele cu adîncimi prea mici pentru a primi vasele mari și foarte mari ale viitorului. Cheltuielile necesare pentru dragarea bazinelor portuare de la 10—15 m adîncime la 60—70 m nu sînt rentabile, și porturile de mîine vor fi cele de ape adînci, legate cu porturile existente prin uriașe benzi transportoare pentru minereuri și conducte de pompare a petrolului. (Așa-zisele posturi petroliere, care au și început să-și facă apariția în cîteva porturi.)

Navigația costieră, de cabotaj, va asigura legătura între marile porturi proiectate și cele existente. Amenajările de acest fel, precum și tranzitarea produselor indică drept plafon minim de rentabilitate un tonaj de 400 000—500 000 de tone.

Datorită adîncimilor prea mici ale Canalului Mînecii se apreciază că în următorii 20—25 de ani ultimul port care va putea primi marile nave va fi Dunkerque (Franța). Toate porturile situate la est de Dunkerque, la Marea Nordului și Marea Baltică, vor deveni secundare și vor pierde în bună parte profilul lor economic de astăzi.

În afară de echiparea tehnică a noilor porturi de mare adîncime, se mai află în studiu acțiuni complexe de modificare a profilului economic al unor orașe în care activitatea portuară reprezintă o pondere ridicată, spre a se asigura din timp o restructurare a utilizării forței de muncă fără dificultăți pentru populație.

Navigația de plăcere, cu caracter turistic și sportiv, va lua o mare amploare, fiind considerată ca o însoțitoare de nedespărțit a marilor zone de cură heliomarină. Numărul și diversitatea ambarcațiilor de toate tipurile, cu motor și cu vele, sporesc de la an la an, astfel încît pentru sfîrșitul secolului apropierea de mare va deveni unanimă, pe lîngă automobil fiecare familie dispunînd și de o ambarcație.

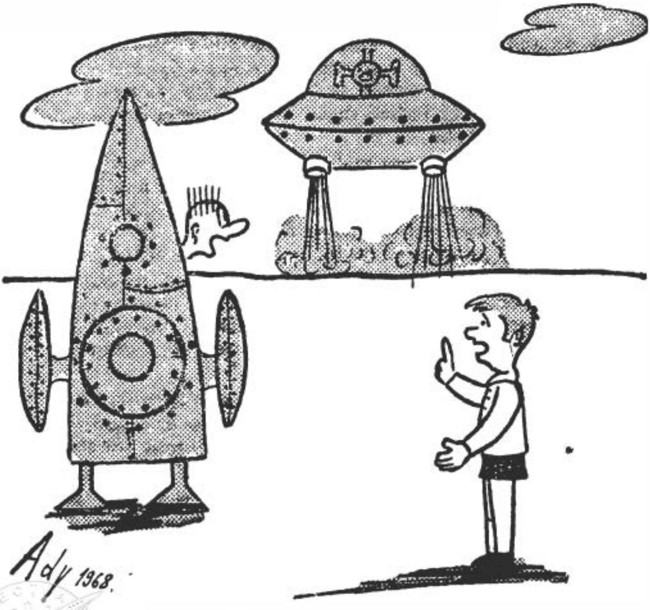
De un mare viitor sînt navele cu pernă de aer, așa-numitele „hovercraft". Ele vor asigura, cu viteze medii de 100—120 km/oră, atît pentru călători cît și pentru autoturisme, legături curente între zone portuare, țări și orașe.

Progresul rapid al utilizării în masă a navelor cu pernă de aer este atît de sigur încît studiile și prospectările noului tunel rutier submarin între Anglia și Franța întîmpină, din această cauză, o serie de dificultăți neprevăzute. Compararea costurilor și eficienței economice pentru unele variante inițiale este defavorabilă tunelului rutier, și numai în eventualitatea exploatării prin cale ferată, cu trenuri avînd vagoane-remorci pentru automobile, argumentul circulației prin tunel, independentă de starea timpului, precumpănește față de utilizarea navelor moderne cu pernă de aer.

Tendința spre gigantism, spre automatizare și avantaje importante în navigație, cu repercusiuni asupra structurilor economice ale unor zone portuare, iată ce ne rezervă începutul secolului viitor din punct de vedere al construcției de nave maritime.

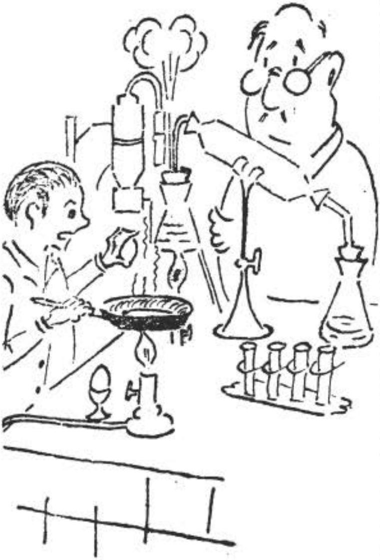
VIRGIL IOANID

UMOR

— Tăticule, te caută cineva.

de ADRIAN IONESCU

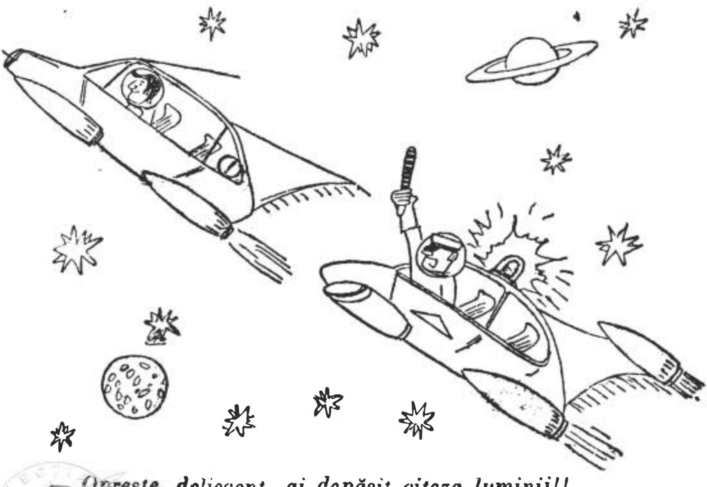
Profesorul: Ce faci, Popescule, acolo?
Elevul: Nu-mi amintesc precis formula omletei.

Desen de S. IVANOVICI

— ...Și cînd te întorci acasă, Nicule, nu uita să speli vasele!

Desen de MIHU ANTIN

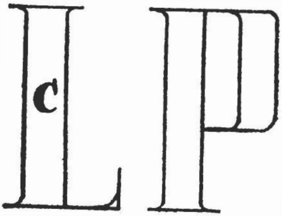
— Oprește, delicvent, ai depășit viteza luminii!!

Desen de MIHU ANTIN

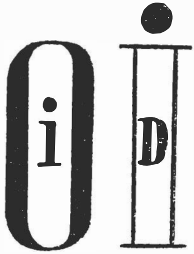
JOCURI DISTRACTIVE

de ADAM STOICA

LA START
(Triverb: 7,2,7)

EVRICA!
(Biverb: 4,3)

TABLOUL LUI MENDELEEV
(Biverb: 9,7)

PRODUCĂTOARE DE BUNURI MATERIALE
(Monoverb: 6—9)

COPERTĂ LITERARĂ
(9,3;7)

W. SEM
L.L.S. LA Timişoara

FARMACEUTICĂ
(Monoverb: 6—10)

METALURGICĂ
(Monoverb: 5—8)

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire, muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodylu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)

• AUGUST 1968

PREȚUL 1 LEU | 41007